

עין משפט
גור מצופה

מא:

כל שעה פרק שני פסחים

מסורת הש"ס

קפב ב' מ"י מ"ח מהל'
ק"פ הלל' ד' ו"פ'
י"ח מנהלת סנהדרין
הלל' ג'
קפג ב' מ"י מ"ח מהל'
ט"ד הלל' ח'
קפד ג' מ"י מ"ח מהל'
ק"פ הלל' ד'
קפה ד' ה' ט' הלל' ה':

רבינו הגאון

לוקה שתיים, אחת משום
נא וחתת משום עלי אש.
אכלו מבושל לוקה שתיים.
נא ובבשול לוקה שלש.
ואבי אמר אין לוקין
על לאו שבבבשול. כלומר
לאו אחד כולל האוכל נא
והאוכל מבושל. לוקה שתיים.
אל תאכלו ממנו נא ובשול
מבושל במים וגו'. איכא
רמרי אבאי אכל נא
ובבשול חדא מיהא לך.
איכא רמרי לא לך כלל
עד דתירח לאויה כללא
דחסימא. אמר רבא ניד
שאכל זוג לוקה שתיים, אחת
משום שאמר מרעניס
ועד זוג לא יאכל. וחתת
משום שאמר ככל אשר
יעשה מנפן הוין, חרצין
לוקה שתיים. זוג וחרצין
לוקה שלש. אבוי אמר
אין לוקין זוג. ת"ר אמר
כתיב נא מבשול יום שני.
מאי טעמא אל תאכלו
ממנו נא ובשול מבושל
במים כי אם עלי אש.
בשעה שישנו בקום אכול
צלי שהוא בבליה. דכתיב
ואכלו את הבשר בבליה
הזה. ישנו בכל תאכל
נא. מבשול יום שני
בקום אכול צלי. אינו חייב
אם אכל נא. אבל כדית
נא משחשבה חייב. שהרי
ישנו בקום אכול צלי. אבל
כדית צלי מבשול יום, לא
פסל עצמו מבני חבורה
שאמר אכילת כדית צלי.
משחשבה פסל עצמו מבני
חבורה. וסוגיא דשמיטת
כדית כענין הזה. וקאשקין
אהא דתניא אכל כדית צלי
מבשול יום חייב. אמאי
לאו הבא מכלל עשה עשה
הוא. הויך שנתאר ואכלו
את הבשר בבליה הזה צלי
אש. בבליה אכול אונס
ולא ביום, וזו לאו הבא
מכלל עשה. דמאכילתו
בבליה שהוא עשה הבאתה
לא תאכל ביום שהוא לאו.
וכל כי האי גונא עשה
הוא ואין לוקין על עשה.
אמר רב חסדא זוג הבריימא

אבל כדית נא לוקה שתיים משום נא ומשום כי אם צלי אש דהוי
באינו כתיב אל תאכלו כי אם צלי אש. הקשה הר"י
דאורני"ש אמאי חשיב בריש אלו נערות (כמכות דף ג.) בעולה להלן
גדול בעשה גרידא דכי אם בעולה מעמיו כתיב הא כי היכי דחשיבין
הכא כי אם צלי אש בלאו ה"ג ה"ל
לאחשובי בעולה להלן גדול בלאו דהוי
כאלו כתיב לא יקח כי אם בעולה וי"ל
דכי אם בעולה לא חשיב לאו משום
דקיימא דקרא מוכח עליו דהוי עשה
דכתיב כי אם בעולה מעמיו יקח אשה:
איכא רמרי אמר חדא מיהא לך. פ"ה
בתי וחמי טבריא חייב משום
כי אם צלי אש וקשה לר"ת ל"כ בין
לנאי בין לרבנא תיקשי לכו ברייתא
דלעיל דמניא נא ומבושל אמרתי לך
ולא מי אלא לא לך על מי עוד דלמר
בפ' המקנא (ב"מ דף קטו:) אפלוגמא
דכזב הונא וכו' יהודה כרבי יהודה עד כאן לא
קאמר רב יהודה הסם אלף דכי נפש
הוא חובל לדברים אחרים הוא דלחא
אלה הכא כי אם צלי אש אמאי חתא
ולפ"ה הא אינטרין לחי ולחמי טבריא
לכ"י לר"ת דחאי לא לך לכו"ע דכי
אם צלי אש לא משמע חתא למלקות
אלה לעשה דכי אם צלי אש תאכלו ולא
דמי לכו נפש הוא חובל דבההוא מודו
כו"ע דלוקה אשאר דברים כדקתני
התם כהני צבריימא חבל זוג של
ספרים ולימד של פרות לוקה שמים דכי
נפש הוא חובל משמע ספיר בלשון לאו
שהוא נמנית טעם כל שהוא דבר נפש
לא תחבול וחתא שפיר הא דקאמר
רבא התם דכי נפש הוא חובל חתא
לשאר דברים אכל כי אם צלי אש לא
חתא אלא לעשה ונא ומבושל דווקא
פליגי דרבנא סבר להי סמיכה לאלו
ללקות עליו על נא ומבושל שהם בני
מילקא וחיי אמר אין לוקין על לאו
שבבבשול והא דקאמר חדא מיהא
מילקא לך הכי פ"ה אם התרו זו
משום כי אם צלי אש לנדו אכל על
מלקות נא ומבושל לא ילקה דלהכי
מנייה מה שחתנו בלשון כלל ומיהו
לנדו מיהא לך סקמנו לאלו שהם בני
מלקות: **אמר** רבא אב"ג זוג לוקה
שתיים. הא פלוגמא דאבוי ורבא חיתמר
אפסא בפ' שלשה מינין (מ"ד דף ט"ז):
וכנהה רבות בגמרא(ט):

לוקה שתיים. משום לא תאכל נא ומשום לא תאכלו כי אם צלי אש דהוי
אם צלי אש נמי אלאו דלא
מבושל ומשום לא תאכלו כי
זו כל מיני בשולים שאין
דלא לך. כיון שהוא לוקה משום נא
ואין משום מבשול מו לא לך משום
כלל דכי אם צלי אש: **אבל חדא מיהא**
לך. כגון המבשול בחמי טבריא ואכלו
דלן כאן מלקות דבישול ולא מלקות
של נא לוקה משום כי אם צלי אש:
איכא רמרי חדא נמי לא לך. משום
כי אם צלי אש דלא מיוחד לאויה דריה
כלאו דחסימא שהוא מפרש אסורו
וסמיכה ליה פרתת מלקות לעיל
מיהא: **אכל** זוג לוקה שתיים. מיר
שאכלו משום זוג לא יאכלו ומשום מכל
אשר יעשה מגפן הוין מחלצים וכו' ו'
דלא יאכל קאי נמי תאכל אשר יעשה:
לאו שבבבשול. אין לוקין על מכל אשר
יעשה דלאו שבבבשול הוא שניבל
הרעניס וזניס ועניס לחיס ויבשם
ועליס ולולבין: **תריס** לא לך. יבשם
דאכל זוג או חרצין ולקי עלייהו לא לך
חו משום מכל אשר יעשה. ומורה אבוי
דאם אכל זוג וחרצין לוקה שמים דכיון
דמפורש כל אחד לעצמו קחתי נמי
אלאו דלא יאכל והוי כמאן דקחתי לאו
אכל חד וחד והכי מוכח במסכת מ"ר(ט)
דלא פליגי אבוי אלא אמלקות דמכל
אשר יעשה: **חדא מיהא** לך. אם אכל
עליו ולולבין ואין כאן מלקות דזוג
וחרצין לך משום לאו דמכל אשר
יעשה: **אכל כוים נא מבשול יום שני.**
טעמא מפרש לקמיה מקראי: **לא פסל**
אם עלמו מבני חבורה. דלמרי לקמן
(דף ט"ז.) אין הפסח נאכל לא בשתי
חבורות כאחד ואין האוכל אוכל בשני
מקומות ופקא לן מבנית אחד יאכלו
ומתרגמינן בחבורה חדא יתאכל
ואחילה דמנעוד יום לאו אחילה היא
ומותר לאכול משחשבה עם בני חבורה
שנמנה עמהן: **כוים** לוי משחשיכה.
מפסח שנמנה עליו: **פסל עלמו** מבני
חבורה. כדפרישית שאין האוכל מותר
לאכול הימנו בשני מקומות: **בשעה**
שאנו בקום אכול צלי. דלן לו היתר
אכילת לוי אינו דין שישנו בלאו דלא
תאכל נא: או לא. או לא נאמר כן
אלא בענין אחר נשעה שישנו בקום
אכול צלי דהיינו בליה בלתי דכתיב ואכלו
את הבשר בבליה הזה צלי בכל תאכל
נא: **ואל סתמה שהרי הותר מכללו**
אכל צלי. דהא אפילו צלי היה אסור
לאכול ביום כדכתיב ואכלו את
הותר מכלל אסור עשה דלוי וימנא נמי נהי דלא
הותר לכשתלה
אלא נא מיהו לא לחייב עליה אם אכלו: **שאין**
הלמוד לומר כי אם צלי אש. דהא כתיב לעיל
מיהא לוי אש ומלות וגו': **אקרא** אני
בשל. דייך הוה ליה בקריאת בשל: אין לוי.
שיתחייב על אכילת
בשר(ט) אלא אם כן בישול משחשיכה
שהוא עיקר זמנו: **בישולו** **מכשוד**
יום. ואכלו משחשבה מנין: **והא** **אפקיה**.
רבי גופיה דרשיה לעיל
(ע"ה) לשאר משחשבה ולנאי קדר: **בשל**
מכשוד יום חייב. מפרש ליה לקמיה: **קסני**.
חיובה דלוי דמכשוד יום דומיא דחיובה
דנא משחשיכה:
רבי

כי אם צלי אש היינו נמי משום דקמיה לנא ומבושל: **אם** בן י"ב
קרא בש"פ אכל מבושל מבושל. הכא משמע דאורחיה דקרא דקרא
מנה אהת בענין אחד טעמי עניינים וכן כמנחה (ב"ק דף ס"ה.)
גבי המלא תמלא ובהחובל (שם דף ס"ה:) גבי ורפא ירפא וקשה דכריש
הוי צודקין (סנהדרין ד"ח:) קאמר מדהיה ליה למיכתב דרוש מדרוש או תמור
תמור וכתב היטב שמע מיהא לפטוי משמע דאי הוה כתב הכי לא
הוה מופנה ושמה התם לא חש לקדק בלשון רק להוכיח דמופנה(ט):
לומר
כי אם צלי אש היינו נמי משום דקמיה לנא ומבושל: **אם** בן י"ב
קרא בש"פ אכל מבושל מבושל. הכא משמע דאורחיה דקרא דקרא
מנה אהת בענין אחד טעמי עניינים וכן כמנחה (ב"ק דף ס"ה.)
גבי המלא תמלא ובהחובל (שם דף ס"ה:) גבי ורפא ירפא וקשה דכריש
הוי צודקין (סנהדרין ד"ח:) קאמר מדהיה ליה למיכתב דרוש מדרוש או תמור
תמור וכתב היטב שמע מיהא לפטוי משמע דאי הוה כתב הכי לא
הוה מופנה ושמה התם לא חש לקדק בלשון רק להוכיח דמופנה(ט):
לומר
כי אם צלי אש היינו נמי משום דקמיה לנא ומבושל: **אם** בן י"ב
קרא בש"פ אכל מבושל מבושל. הכא משמע דאורחיה דקרא דקרא
מנה אהת בענין אחד טעמי עניינים וכן כמנחה (ב"ק דף ס"ה.)
גבי המלא תמלא ובהחובל (שם דף ס"ה:) גבי ורפא ירפא וקשה דכריש
הוי צודקין (סנהדרין ד"ח:) קאמר מדהיה ליה למיכתב דרוש מדרוש או תמור
תמור וכתב היטב שמע מיהא לפטוי משמע דאי הוה כתב הכי לא
הוה מופנה ושמה התם לא חש לקדק בלשון רק להוכיח דמופנה(ט):
לומר

לאכול ביום כדכתיב ואכלו את
הותר מכלל אסור עשה דלוי וימנא נמי נהי דלא
הותר לכשתלה
אלא נא מיהו לא לחייב עליה אם אכלו: **שאין**
הלמוד לומר כי אם צלי אש. דהא כתיב לעיל
מיהא לוי אש ומלות וגו': **אקרא** אני
בשל. דייך הוה ליה בקריאת בשל: אין לוי.
שיתחייב על אכילת
בשר(ט) אלא אם כן בישול משחשיכה
שהוא עיקר זמנו: **בישולו** **מכשוד**
יום. ואכלו משחשבה מנין: **והא** **אפקיה**.
רבי גופיה דרשיה לעיל
(ע"ה) לשאר משחשבה ולנאי קדר: **בשל**
מכשוד יום חייב. מפרש ליה לקמיה: **קסני**.
חיובה דלוי דמכשוד יום דומיא דחיובה
דנא משחשיכה:
רבי